

Gerard Ill amb bicicleta als voltants de Figeac (França), l'agost del 1942. Fotografia cedida per la família Burrull Ill.

GERARD ILL VIDAL

DEPORTAT 1944
ASSASSINAT 1945
DACHAU

Nascut a Vilanova i la Geltrú el 13 de maig de 1900, segons cens del 1910, visqué a la plaça de les Cols, 18, amb els seus pares, Marcel·lí Ill i Maria Vidal, i dues germanes, Marina i Isabel. Pel que sabem, la seva família, segons el cens de 1910 i el padró de 1913, era comerciant. Als baixos de la residència familiar situada a la plaça de la Verdura, el pare de Gerard hi regentava un establiment que del 1904 al 1916 estigué especialitzat en bicicletes i, posteriorment, en màquines de cosir i accessoris per a la costura. Cal destacar que Marcel·lí Ill va ser el representant de diverses marques de bicicleta a Vilanova i la Geltrú i l'introduïdor a la ciutat de la prestigiosa motocicleta Minerva.

Gerard Ill Vidal visqué, segons els registres ja esmentats, a la plaça de les Cols fins que

es casà. Després de les núpcies (1926), s'instal·là amb la seva esposa, Virgínia Garcia, a Barcelona, i tingueren, al cap de dos anys, una filla de nom Marina. Ill era músic. La família conserva diverses partitures compostes per ell, entre les quals cal destacar un xotis que porta per nom *De la puerta del Sol a Canaletas* dedicat a Francesc Burrull Calopa, marit de la seva germana Marina. Cal fer èmfasi que tota la família Ill Vidal estava estretament vinculada a les arts musicals i, en particular, a l'entitat Amics de la Música creada el 1918 i que integrava com a professors d'instruments d'arc Gerard i el seu pare, segons informa el *Diario de Villanueva* del 2 de febrer del 1918. A banda de ser-ne professor, juntament amb el seu fill, Marcel·lí Ill és qui s'encarregava de vendre les entrades per als concerts d'aquesta entitat a l'establiment de bicicletes i màquines de cosir que partir de 1916 passà a estar situat al carrer dels Caputxins, 29 (aleshores, del Progrés), on anteriorment hi havia la Casa Arboix. Lligada a la música també hi estigué la germana de Gerard, Marina, que formà part de l'orquestra del músic vilanoví Eduard Toldrà. Aquesta vinculació amb el món de la música, ella la traspassà al seu fill, nebot de Gerard Ill, el mestre Francesc Burrull Ill (1934), que anys a venir desenvoluparia una carrera musical prolífica.

Retornant a Gerard, va ser mobilitzat al bàndol republicà durant el conflicte bèl·lic de la Guerra Civil i es va acabar exiliant a França. Desconeixem si tingué alguna vinculació política amb algun partit d'esquerres. Segons la documentació oficial, sabem que durant el període de la Segona Guerra Mundial residia a la localitat de Figeac (França), on consta com a resistent homologat de les Forces Franceses de l'Interior (FFI) amb expedient al Servei Històric de la Defensa (Vincennes GR 16 P 301192). Segons la documentació que custodia el servei de patrimoni de la vila de Figeac, Gerard desenvolupava tasques de llenyataire, copista i vivia juntament amb la seva dona i la seva filla,

Marina, al número 35 del carrer Émile Zola del municipi. Així mateix, el seu nom consta, des de la dècada dels noranta, al monument de les víctimes de la Segona Guerra Mundial de la localitat.

Es desconeix com van succeir els fets, però fou presoner al camp de Compiègne fins al 18 de juny de 1944, dia que va sortir en un comboi format per més de 2.000 homes en direcció a Dachau. La majoria eren de nacionalitat francesa, però en aquest transport es trobaren uns cent setanta presoners de nacionalitat espanyola. Dos dies després, feia entrada al camp de Dachau amb matrícula 74196, on morí el 6 de març del 1945 per una insuficiència cardíaca i peritonitis, segons la versió oficial. Ill Vidal apareix en el llistat de morts al camp de Dachau que publicà Montserrat Roig el 1977.

La documentació consultada mostra que el nom de Gerard ha patit modificacions en reiterades ocasions. Es pot trobar el seu nom escrit amb diverses grafies (*Gérard, Gerardo, Gerhard*) i també el seu cognom (*Yll, Hill, Hil*), fet que n'ha dificultat molt la recerca. Un any després de la mort de Gerard, el 1948, la seva filla, Marina Ill Garcia, es casà amb Manuel Coya, provinent d'Oviedo. El casament es produí sense la certesa de saber (per part de la família) si Gerard era viu o mort.

La família directa quedà instal·lada definitivament a França.

Actualment, al domicili on visqué la família Ill, al carrer Émile Zola, 35, de Figeac, s'hi troba ubicada l'oficina Antenne de Musée de la Resistance et de la Déportation du Lot.